

Funkcje emocji

W pewnym badaniu, które można było wykonać samodzielnie poprzez Internet, uczestnicy byli proszeni o przyjrzenie się wyświetlającym się szybko po sobie (w tempie kilku na sekundę) obrazkom przedstawiającym różne przedmioty i miejsca, a następnie o odpowiedzenie na pytanie, czy dany jeden obrazek był prezentowany w zestawie. Badani najczęściej odpowiadali, że wskazanego obrazka nie było. Okazywało się wówczas, że obrazek ten był emitowany, na dowód czego można było po badaniu odtworzyć sobie w zwolnionym tempie prezentowaną sekwencję. Co się stało, że nie widzieli oni tego obrazka? Otóż na obrazku bezpośrednio poprzedzającym emisję obrazka o który pytano, znajdował się rewolwer wymierzony lufą bezpośrednio w osobę badaną. Właśnie ten rewolwer skupiał całą uwagę na chwilę na przetworzenie tego obrazu – substytutu bodźca zagrażającego. On wywoływał (nie jakiś ogromny ale jednak) strach. Dzięki tej emocji, przez chwilę zasoby poznawcze zostały skierowane na analizę tego rewolweru. Fizycznie, na poziomie recepcji, oko i zapewne też część kory mózgowej odpowiedzialnej za widzenie, „odebrały” kolejny obrazek, ale zabrakło możliwości obróbki skojarzeniowej i nadającej znaczenia, a w konsekwencji zapamiętanie obrazka. Zjawisko to nazywa się *ślepotą emocjonalną*.

Podsumowując, możemy uznać, że emocje pełnią ważną funkcję w regulacji naszej uwagi i w ogóle procesów poznawczych, takich chociażby jak spostrzeganie, myślenie czy odpamiętywanie. Nie mniej ważna jest, zależność między emocjami a motywacją. Emocje sprawiają, że coś zaczyna być dla nas naprawdę pożądane i zrobimy wiele, by to osiągnąć lub zupełnie przeciwnie, stanie się na tyle awersyjne, że z dużą determinacją nie podejmiemy żadnego działania lub działanie oddalające nas od tego. Motywacja pełni znaczącą rolę w spełnianiu społecznych funkcji emocji. Nasze emocje wobec obiektów społecznych, takich jak inni ludzie lub bardziej abstrakcyjnych, takich jak idee są katalizatorem naszych interakcji społecznych. Emocje sprawiają, że wchodzimy w relacje z innymi, czasami bardzo bliskie i czasami na całe życie. Nagroda w postaci przeżytych emocji prowadzi nas niejednokrotnie do prospołeczności - działania na rzecz innych na zasadzie pomocności, a nawet *altruizmu*.

Kategorie funkcji emocji:

Funkcja orientacyjna - emocje dostarczają informacji o otoczeniu.

Funkcja aktywacyjna - emocje dostarczają energii koniecznej do uruchomienia i przeprowadzania różnych operacji poznawczych.

Funkcja modulacyjna - emocje dostarczają takiej ilości energii, która zapewnia optymalne funkcjonowanie procesów poznawczych.

Funkcja metapoznawcza - związana jest z orientacją we własnych procesach poznawczych i wyborem takich procedur, które mogą być najbardziej efektywne w danej sytuacji.

(T. Maruszewski, Rola emocji w procesach poznawczych)

Bibliografia

Jeśli jesteś zainteresowany pogłębieniem wiedzy przedstawionej w tej prezentacji to poniżej zamieszczam dane bibliograficzne podręczników, w których wiedza ta jest szerzej opisywana.

Łosiak W. (2007) *Psychologia Emocji*. Rozdział 11. Błogosławieństwo czy przekleństwo ewolucyjne? Spór o funkcję emocji. str. 211-218. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.